



Rutiner kring Ledigheter



Förteckning över ledigheter

Föräldraledighet	2
1. Gravitetpenning.....	2
2. Besök hos mödravårdsvårdcentral.....	2
3. För kvinna i samband med förlossning.....	2
4. Ledighet för amning.....	2
5. Tillfällig föräldrapenning till andra föräldern i samband med barns födelse.....	2
6. När förälder har föräldrapenning	2
7. Mottagande av adoptivbarn	3
8. Deltagande i föräldrautbildning som anordnas av mödravårdscentralen.....	3
9. Tillfällig föräldrapenning för vård av barn/besöka barnavårdscentral	4
10. Förkortning av arbetstid från 8 till 6 tim/dag eller till exempel en dag/vecka	4
11. Fristående rätt till ledighet för vård av barn	4
Övriga ledigheter.....	5
12. Ledighet för besök hos läkare, tandläkare etc.....	5
13. Ledighet för närståendevård	5
14. Ledighet med stöd av lag om rätt till ledighet för utbildning	6
15. Ledighet för fritidsstudier	6
16. Ledighet för fackliga studier	6
17. Facklig verksamhet som avser den egna arbetsplatsen	6
18. Övrig facklig verksamhet	7
19. Ledighet för politiska uppdrag.....	7
20. Ledighet enligt arbetstidslagen - veckovila.....	7
21. Ledighet för värnpliktstjänstgöring med mera	8
22. Semesterledighet	8
23. Ledighet för enskilda angelägenheter	8
24. Ledighet för trängande familjeskäl	9
25. Partiell ledighet (del av dag/vecka) utöver gällande lagstiftning.....	9
26. Övriga ledigheter med löneavdrag (högst 6 månader)	9
27. Övriga ledigheter med löneavdrag (högst 1 år)	9
28. Ledighet för visstidsanställning inom kommunen.....	9
29. Ledighet för att prova annan anställning inom kommunen.....	10
30. Ledighet för att prova anställning hos annan arbetsgivare.....	10
31. Ledighet för deltagande i introduktionsprogram	10
32. Ledighet för att bedriva näringsverksamhet	10
33. Ledighet för uppdrag hos FN-organ eller i biståndsverksamhet	11
34. Sjukledighet.....	11

Föräldraledighet

1. Gravitetetspenning

1. Vid arbete som enligt Arbetarskyddsstyrelsens anvisningar inte får utföras under graviditet kan ledighet beviljas hela graviditeten om inte omplacering kan ske.
2. Om en kvinna inte orkar med sitt arbete av fysiska skäl och inte kan omplaceras. Perioden omfattar 60:e till och med 11:e dagen före beräknad nedkomst. Ledighetens längd: 50 dagar.
3. Kan tas ut som 1/1, 3/4, 1/2 eller 1/4 dag.

Lagrum: FörL §§ 18-20 samt SFB Kap 10

Villkor: Utan lön

2. Besök hos mödravårdsvårdcentral

1. Om det är nödvändigt att besöket sker på arbetstid har arbetstagaren i egenskap av blivande förälder rätt till ledighet för att besöka mödravårdscentral vid högst två tillfällen.
2. **Lagrum:** AB § 29 mom. 4
3. **Villkor:** Med lön

3. För kvinna i samband med förlossning

Det finns inga speciella villkor för denna ledighet.

Ledighetens längd: 7 veckor före beräknad nedkomst och 7 veckor efter förlossningen.

Lagrum: FörL § 4

Villkor: Utan lön

4. Ledighet för amning

Ledighetens längd: Den tid som behövs för att amma barnet.

Lagrum: FörL § 3, pkt 1 (§ 4)

Villkor: Utan lön

5. Tillfällig föräldrapenning till andra föräldern i samband med barns födelse eller adoption

1. Ska tas ut inom 60 dagar.
2. Anmälan ska göras till arbetsgivaren en vecka i förväg.
3. Kan tas ut som 1/1, 3/4, 1/2, 1/4 eller 1/8 dag.

Ledighetens längd: 10 dagar/barn

Lagrum: SFB Kap 13 § 10

Villkor: Utan lön

6. När förälder har föräldrapenning

1. Föräldrapenning måste tas ut innan barnet är 8 år eller slutat första skolåret.*)
2. Högst tre ledighetsperioder/kalenderår.**)

3. Anmälan skall lämnas till arbetsgivaren senast två månader före ledighetens början.
4. Om ledigheten inte skulle pågå mer än en månad har arbetstagaren rätt att återgå till arbetet utan varsel.
5. Om ledigheten skulle pågå mer än en månad gäller en månads varsel för arbetstagaren.
6. Kan tas ut som 1/1, 3/4, 1/2, 1/4 eller 1/8 ledighet.
7. Föräldrapenning kan inte uppbäras under semesterdag.
8. Föräldrapenning kan bytas ut mot tillfällig föräldrapenning endast om barnet, för vilket du begär tillfällig föräldrapenning, vårdas på sjukhus.
9. Utbyte av föräldrapenning mot sjukpenning kan endast ske när föräldern på grund av sjukdom inte kan vårda barnet. Försäkringskassan kan kräva läkarintyg. Försäkringskassan betalar sjuklön.
10. Föräldrapenningtillägg utbetalas endast vid första ledighetstillfället.

*) För föräldrar till barn som är födda eller adopterade den 1 januari 2014 eller senare är gränsen för uttag av föräldrapenning förlängt från 8 år till 12 år, eller till den senare tidpunkt då barnet har avslutat det femte skolåret i grundskolan.

**) Ledighet får delas upp på högst tre perioder för varje kalenderår. Berör ledighetsperiod mer än ett kalenderår skall den hänföras till det år under vilket ledigheten påbörjas.

Ledighetens längd: 480 dagar. Vid flerbarnsfödelse 180 dagar för varje barn utöver det första.

Lagrum: SFB Kap 12 §§ 2-4 samt AB § 29 mom 1

Villkor: Utan lön

7. Mottagande av adoptivbarn

1. Tidpunkten då adoptivföräldrar får barnet i sin vård jämställs med tidpunkt för barnets födelse.
2. Övrigt - se kommentarerna till "5. När föräldrar har föräldrapenning".

Ledighetens längd: 480 dagar att ta ut inom 8 år, men inte om barnet fyllt 10 år.

Lagrum: SFB Kap 12 § 8

Villkor: Utan lön

8. Deltagande i föräldrautbildning som anordnas av mödravårdscentralen

1. Anmälan ska lämnas till arbetsgivaren så snart som möjligt.
2. Regeln om tre perioder/kalenderår gäller inte.
3. Kan tas ut som 1/1, 3/4, 1/2, 1/4 eller 1/8 dag.

Ledighetens längd: Tas av de 480 dagarna för föräldrapenning.

Lagrum: SFB Kap 12 § 6

Villkor: Utan lön

9. Tillfällig föräldrapenning för vård av barn, besök hos barnavårdscentral eller annan mottagning för barnhälsovård.

1. Beslut behöver inte fattas.
2. Anmälan görs till Försäkringskassan, arbetsledning och personalredogörare.
3. Barns sjukdom utöver 7 kalenderdagar ska styrkas med läkarintyg.
4. Gäller till dess barnet fyllt 12 år. Kan tas ut som 1/1, 3/4, 1/2, 1/4 eller 1/8 dag.
5. Kan överlåtas på annan försäkrad som avstår från förvärvsarbete.
6. Om den andre föräldern måste följa med ett annat av familjens barn till läkare.
7. I vissa fall tillfällig föräldrapenning för äldre barn; tillfällig föräldrapenning för barn som fyllt 12 men inte 16 år, tillfällig föräldrapenning för vård av barn som fyllt 16 år och omfattas av LSS, tillfällig föräldrapenning när barnet är allvarligt sjukt. Föräldrar till barn upp till 16 år som omfattas av LSS kan även få 10 kontaktdagar.

Ledighetens längd: 120 dagar/barn och år (efter 60 dagar ingen ersättning vid ordinarie vårdares sjukdom/smitta).

Lagrum: SFB Kap 13

Villkor: Utan lön

10. Förkortning av arbetstid från 8 till 6 tim/dag eller till exempel en dag/vecka

1. Anmälan görs till arbetsgivaren två månader före ledighetens början.
2. Återgång kan normalt ske efter en månads varsel.
3. Vid förkortning av arbetstid till tre fjärdedelar av normal arbetstid skall förkortningen spridas över arbetsveckans samtliga dagar, om ej särskilda skäl föranleder annat.

Undantag: Arbetstidsförkortning kan förläggas till exempelvis en dag/vecka om - den anställde har schemalagd arbetstid - det inte är direkt olämpligt ur verksamhetssynpunkt.

Ledighetens längd: Till dess barnet blir 8 år eller slutat första skolåret.

Lagrum: FörL § 7

Villkor: Utan lön

11. Fristående rätt till ledighet för vård av barn

Rätten till ledighet avser hel ledighet.

Ledighetens längd: Till barnet är 18 mån.

För adoptivbarn gäller 18 månader från den dag föräldrarna fått barnet i sin vård. Rätt till ledighet upphör när barnet fyllt 8 år eller slutat första skolåret.

Lagrum: FörL § 5

Villkor: Utan lön

Övriga ledigheter

12. Ledighet för besök hos läkare, tandläkare, kontroller, blodgivning, mammografi etc.

Samtliga anställda ska i första hand förlägga läkar-, tandläkar- och sjukhusbesök på ledig tid. Möjlighet till ändrad arbetstidsförläggning, byte av pass, samt nyttjande av flexitid ska även det övervägas som en förstahandsåtgärd.

Efter att ovanstående möjligheter tagits hänsyn till och besöket nödvändigtvis måste ske på arbetstid kan ansvarig chef pröva om ledighet med bibehållen lön kan beviljas. Detta mot bakgrund av såväl verksamhetens behov som nedanstående kriterier. Besök som kräver restid ska förläggas i början eller slutet av arbetspasset.

- a) Antingen kan ledighet beviljas när den anställda själv bokar tid hos läkare, tandläkare eller sjukhus och vistelsen beräknas ta max fyra timmar av arbetspasset i anspråk, inkl. restid. Antalet sådana besök är dock begränsat till högst två per anställd och år.
 - *Exempel 1: Besök hos läkare eller tandläkare lokalt i Vindelns: ca 1 timme*
 - *Exempel 2: Besök inkl restid hos läkare, tandläkare eller NUS i Umeå: max 4 timmar*

- b) Eller också vid besök enligt någon av följande anledningar, och då för den tid besöket kräver, inklusive eventuell restid.
 - Förstagångsbesök hos läkare eller tandläkare vid akut sjukdom eller olycksfall (AB § 28 mom. 11)
 - Besök hos mödravårdsvårdcentral vid högst två tillfällen (AB § 29 mom. 4)
 - Vid erhållen sjukvårdsremiss eller kallelse till läkare som avser egen undersökning/behandling/kontroll
 - Mammografiundersökning/Gynekologisk cellprovtagning/PSA-prov
 - Besök på vårdcentralen för 40, 50, 60-års kontroller
 - Besök hos företagshälsovården
 - Blodgivning en timme/kvartal

Ledighetens längd: Se riktlinje på Personalsidorna

Lagrum: Kommunens egna Riktlinjer för ledighet vid läkarbesök

Villkor: Med/utan lön, bedömning sker vid varje enskilt tillfälle

13. Ledighet för närståendevård

1. Ledighet kan beviljas för närstående som vårdar svårt sjuk.
2. Den sjuke avgör vem som är närstående.
3. För rätten till ledighet krävs att Försäkringskassan beviljat ersättning.
4. Ledigheten kan tas ut som 1/1, 1/2 eller 1/4 dag.
5. Arbetsgivaren ska underrättas så snart som möjligt
6. Avser även vård av den som har HIV-smittats av blod eller blodprodukter inom den svenska sjukvården. *)

*) Närståendepenning utges för vård av vissa HIV-smittade under 240 dagar.

Ledighetens längd: högst 100 dagar sammanlagt för den person som vårdas.

Lagrum: Lag om närståendevård §§ 20-23

Villkor: Utan lön

14. Ledighet med stöd av lag om rätt till ledighet för utbildning

1. Arbetstagaren ska ha varit anställd hos arbetsgivaren under de senaste 6 månaderna eller sammanlagt 12 månader de senaste 2 åren (undantag: facklig utbildning).
2. Ledighetens längd och omfattning ska stå i proportion till studierna. Krav på viss ämnesinriktning kan inte ställas, däremot på kursplan och intyg över avslutade studier.
3. Om ledigheten ska vara högst en arbetsvecka bör anmälan lämnas två veckor före eftersom arbetsgivaren kan uppskjuta ledigheten högst två veckor från anmälan.
4. Om ledighet ska vara mer än en arbetsvecka bör anmälan lämnas till arbetsgivaren 6 månader före ledigheten (samma skäl som ovan).
5. Om ledighet beviljats för viss period kan den anställda inte kräva att under denna period få återgå i anställning (exempelvis under juluppehåll i studierna).
6. Vid studieavbrott har arbetstagare rätt att återgå till anställningen tidigast 14 dagar efter underrättelse eller om ledigheten varat minst ett år, tidigast en månad efter underrättelsen lämnats.

Ledighetens längd: Beroende av studiernas upplägg och längd.

Lagrum: Studieleddighetslagen

Villkor: Utan lön

15. Ledighet för fritidsstudier

Vid beviljat bidrag för fritidsstudier kan ledighet beviljas för deltagande i föreläsning, tentamen eller annan sammandrabbning på kursorten.

Ledighetens längd: Högst tio arbetsdagar/år.

Lagrum: Personalpolitiskt program (1993-02-15)

Villkor: Med lön

16. Ledighet för fackliga studier

1. För denna ledighet kan inte lön utgå.
2. Anmälan bör lämnas till arbetsgivaren senast två veckor före. Arbetsgivaren kan skjuta på ledigheten högst två veckor från anmälan.

Ledighetens längd: Beroende av studiernas upplägg och längd.

Lagrum: Studieleddighetslagen § 3

Villkor: Utan lön

17. Facklig verksamhet som avser den egna arbetsplatsen

1. Förtroendemannen ska vara utsedd av "facket" och anmäld till arbetsgivaren.
2. Begreppet "facklig verksamhet" bör ges en vid tolkning. Det betyder att fackliga aktiviteter som åtminstone har en indirekt betydelse för verksamheten på

arbetsplatsen räknas in. För att den fackliga verksamheten ska avse arbetsplatsen måste dock verksamheten ha en direkt betydelse för det fackliga uppdraget på arbetsplatsen (till exempel medverka i en central förhandling om en lokal tvist). Bestämmelsen inrymmer även fackliga studier.

3. Med "erforderlig" menas dels den tid förtroendemannen behöver, dels att det förtroendemannen ägnar sig åt är erforderligt.
4. Med "skäligt" avses vad som är rimligt med hänsyn till den aktuella arbetsplatsen och den aktuella arbetsgivaren.

Ledighetens längd: Ledigheten skall vara erforderlig och skälig med hänsyn till förtroendemannens fackliga uppdrag ("facket" har tolkningsföreträde).

Lagrum: LFF § 7

Villkor: Med lön

18. Övrig facklig verksamhet

1. För denna ledighet kan inte lön utgå.
2. Centralt fackligt uppdrag är semesterlönegrundande.

Ledigheten ska vara erforderlig och skälig med hänsyn till förtroendemannens fackliga uppdrag ("facket" har tolkningsföreträde).

Lagrum: LFF § 6

Villkor: Utan lön

19. Ledighet för politiska uppdrag

Förtroendevalda har rätt till den ledighet från sina anställningar som behövs för att de ska kunna fullgöra sina uppdrag. Ledigheten ska omfatta tid för,

1. Möten i kommunala organ,
2. Andra möten som är nödvändiga för uppdragen,
3. Resor till och från mötena, och
4. Behövlig dygnsvila omedelbart före eller efter mötena.

Lagrum: Kommunallagen 4 kap § 11

Villkor: Utan lön

20. Ledighet enligt arbetstidslagen - veckovila

1. Ledigheten ska sökas av den anställde.
2. Beviljad ledighet ska förläggas till veckoslut, om möjligt till närmaste veckoslut. Om röd dag infaller fredag eller måndag närmast följande veckoslut, eller att annan ledighet erhållits sådan dag, är den "dubbla veckovilan" erhållen.

Ledighetens längd: Den anställde ska ha minst 36 timmars sammanhängande ledighet under varje period om 7 dagar.

Lagrum: ATL § 14 och veckovila 95

Villkor: Utan lön

21. Ledighet för värnpliktstjänstgöring med mera

Rätten till ledighet är reglerad i avtal.

Ledighetens längd: Enligt försvarsmaktens bestämmelser.

Lagrum: AB § 30

Villkor: Utan lön

22. Semesterledighet

Enligt lag och avtal är arbetsgivaren skyldig att lägga ut huvudsemester minst 20 dagar. Administrativt gäller följande:

1. Medarbetaren ska senast 15/3, skriftligt uttrycka önskemål om huvudsemesterens förläggning.
2. Arbetsgivaren upprättar därefter förslag till semesterlista.
3. Arbetsgivarens förslag till semesterlista meddelas berörda arbetstagare och översändes till den lokala arbetstagarorganisationen senast 31/3.
4. Lokal arbetstagarorganisation kan senast inom 10 dagar härfter påkalla förhandlingar enligt § 12 MBL om ändringar i förslaget. Om så inte är fallet anses förslaget godkänt.
5. Medarbetaren ska underrättas om fastställd semester senast 15/4.

Undantagsvis sker förläggningen av semestern i samverkan på respektive arbetsplats. Vid ansökan om enstaka dagar utöver huvudsemesteren gäller att medarbetaren underrättas i så god tid som möjligt, dock senast 14 dagar innan påbörjad ledighet. Vid ansökan senare än 14 dagar lämnas besked snarast möjligt.

En arbetstagare som har rätt till betald semester överstigande 25 dagar får omvandla sådan dag till timmar, eller spara som semestertimmar till ett senare semesterår. Alternativt kan redan sparade semesterdagar, som överstiger 25 dagar, omvandlas till timmar (för mera information se separat rutin på www.vindelns.se/personalhandboken).

Lagrum: SemL § 10-12 och AB § 27 moment 9b samt moment 17

Villkor: Med lön

23. Ledighet för enskilda angelägenheter

1. Om synnerliga skäl finns kan lönen behållas. Med synnerliga skäl avses nära anhörigs svårare sjukdom eller bortgång, begravning och gravsättning av urna samt bouppteckning efter sådan anhörig.
2. Med nära anhörig avses make, maka, registrerad partner, barn, barnbarn, föräldrar, syskon, svärföräldrar, mor- eller farföräldrar, adoptivföräldrar respektive adoptivbarn eller fosterbarn och personer i föräldrars ställe. Med make/maka jämställs annan person som sammanbor under äktenskapsliknande förhållanden med arbetstagaren.
3. Vid barns svårare sjukdom kan lönen behållas endast om barnet fyllt 12 år (för yngre barn gäller tillfällig föräldrapenning).

Ledighetens längd: Högst 10 arbetsdagar/kalenderår.

Lagrum: AB § 32

Villkor: Med lön

24. Ledighet för trängande familjeskäl

En arbetstagare har rätt till ledighet från sin anställning av trängande familjeskäl som har samband med sjukdom eller olycksfall och som gör arbetstagarens omedelbara närvaro absolut nödvändig.

Lagrum: Lag om rätt till ledighet av trängande familjeskäl

Villkor: Utan lön

25. Partiell ledighet = ledighet del av dag alternativt en dag/vecka utöver gällande lagstiftning

Bedöms utifrån verksamhetsskäl och rådande personalsituation.

Lagrum: AB § 25 Mom. 6

Villkor: Utan lön

26. Övriga ledigheter med löneavdrag (högst 6 månader)

1. Om det är lämpligt ur verksamhetssynpunkt kan ledighet beviljas utan att alla semesterdagar är förbrukade.
2. Om ledighet utgör del av dag ska i första hand kompensationsledighet användas. I andra hand görs löneavdrag. Vid ledighet upp till hel dag kan flexsaldo nyttjas.

Ledighetens längd: Högst 6 månader.

Lagrum: AB § 25 Mom. 6

Villkor: Se ovan

27. Övriga ledigheter med löneavdrag (högst 1 år)

Ledighet kan beviljas i följande fall:

1. Då vikarie inte behöver anställas. (Med "vikarie" avses även utökad sysselsättningsgrad).
2. Besparingsåtgärd.

Ledighetens längd: Högst 1 år.

Lagrum: AB § 25 Mom. 6

Villkor: Se ovan

28. Ledighet för vikariat, projekt eller annan visstidsanställning inom kommunens förvaltningar

1. Om det inte är direkt olämpligt ur verksamhetssynpunkt bör ledighet beviljas av detta skäl.
2. Kommunens inställning till intern rörlighet och därmed till ledighet för att vikariera på annan anställning är positiv. Dock måste hänsyn tas till att personalrörligheten vissa perioder och/eller inom verksamhetsområden i övrigt är så stor att regeln måste tillämpas restriktivt.

Ledighetens längd: Styrts av anställningens längd.

Lagrum: Personalpolitiskt Program (1993-02-15)

Villkor: Utan lön

29. Ledighet för att prova annan anställning inom kommunens förvaltningar

Beviljas ej. En person ska inte inneha mera än en fast anställning samtidigt.

Undantag: Om sökande haft samma anställning under längre tid ska en liberalare tolkning tillämpas.

Ledighetens längd: Bedöms från fall till fall

Lagrum: Personalpolitiskt Program (1993-02-15)

Villkor: Utan lön

30. Ledighet för att prova anställning hos annan arbetsgivare

1. Beviljas ej.
2. Bedöms dock utifrån verksamhetsskäl och rådande personalsituation. Undantag kan således göras om särskilda skäl föreligger.

Undantag: För statligt kommittéarbete, statligt eller kommunalt specialuppdrag eller projekt, tjänstgöring inom SIDA och internationellt biståndsarbete och liknande bör tjänstledighet beviljas om verksamheten medger detta. Gäller även för anställd vars make/maka erhållit sådant uppdrag.

Ledighetens längd: Upp till 6 månader

Lagrum: Beslut i FÖS 2018-01-24

Villkor: Utan lön

31. Ledighet för deltagande i introduktionsprogram

1. Ledigheten gäller sjukskriven medarbetare som passerat gränsen för hur lång tid sjukpenning utbetalas och som erbjuds delta i ett introduktionsprogram hos Arbetsförmedlingen.
2. Ledigheten ska sökas av den anställda.

Ledighetens längd: 3 månader

Lagrum: AB § 25 Mom. 6

Villkor: Utan lön

32. Ledighet för att bedriva näringsverksamhet

Vindelns kommun ser positivt på medarbetares vilja att starta näringsverksamhet. Den enskilde medarbetaren ska därför i enlighet med beslut i ksau (2010-12-07) ges stora möjligheter till ledighet för detta ändamål.

1. "Lag om rätt till ledighet för att bedriva näringsverksamhet" begränsar i 3§ rätten till ledighet i högst 6 månader.
2. I Vindelns kommun har medarbetaren möjlighet till ledighet i upp till 24 månader.
3. Vid ledighet längre än 6 månader ska medarbetaren underrätta arbetsgivaren senast 3 månader innan återgång i arbetet.

Ledighetens längd: Upp till 24 månader.

Lagrum: Lag om rätt till ledighet för att bedriva näringsverksamhet samt lokalt beslut

Villkor: Utan lön

33. Ledighet för uppdrag hos FN-organ eller i biståndsverksamhet eller ledighet för utlandsvistelse som föranleds av makes/makas/sammanboendes anställning/uppdrag

Till ansökan om ledighet ska bifogas intyg av vilket klart framgår vem som är uppdragsgivare, uppdragets syfte samt längd.

Ledighetens längd: Prövas från fall till fall.

Lagrum: AB § 31

Villkor: Utan lön

34. Sjukledighet

1. Beslut behöver inte fattas.
2. Sjukanmälan ska göras till arbetsledning via tjänsten Sjuk och Frisk.
3. Sjukdom utöver sju kalenderdagar ska styrkas av läkarintyg.

Lagrum: AFL § 1-5 samt AB § 28

Villkor: Från arbetsgivaren utgår sjuklön med 80 % för dag 2-14 samt 10 % för dag 15-90. Dag 91 och framåt är utan lön.